

Finansinspektionens direktionens beslut om tillämpning av makrotillsynsverktyg

Finansinspektionens direktion beslutade på sitt sammanträde den 28 juni 2019:

- att det kontracykliska buffertkravet enligt 10 kap. 4 § i kreditinstitutslagen ska ligga kvar på 0,0 %,
- att förlänga giltigheten för det beslut om sänkning av den maximala belåningsgraden som fattades den 19 mars 2018 med stöd av 15 kap. 11 § i kreditinstitutslagen. Genom beslutet sänktes den maximala belåningsgraden med 5 procentenheter för andra lån än lån för köp av förstabostad.

Finansinspektionen har i enlighet med 10 kap. 8 § i kreditinstitutslagen justerat de buffertkrav för andra systemviktiga kreditinstitut (O-SII-buffertarna) som Finansinspektionen fastställde den 29 juni 2018 och som trädde i kraft den 1 januari 2019. På basis av justeringen konstaterar Finansinspektionens direktionen att det inte finns grunder att ändra buffertkraven för kreditinstituten.

Beslutsmotivering

Kontracykliskt buffertkrav

Värdet för det primära riskmättet för det kontracykliska buffertkravet – trendavvikelsen avseende den privata sektorns kreditstock och nominella BNP – var enligt förhandsuppgifter –11,4 procentenheter i slutet av 2018. Den primära indikatorn har under den senaste tiden alltså varit klart negativt.

Kredittillväxten är huvudsakligen koncentrerad till lån till bostads-sammanslutningar, konsumtionskrediter och företagslån. Det är dock svårt att finna några tecken på en kraftig ökning av dynamiken på den finländska kreditmarknaden. Den ekonomiska tillväxten och utlåningsutvecklingen präglas för närvarande av stor osäkerhet och nedåtrisker, varför det i nuläget inte heller är befogat att ställa ett krav.

Av de kompletterande riskmåten har Finlands bytesbalans, som mäter ekonomins skuld till utlandet, uppvisat underskott nästan oavbrutet sedan 2011. Måten på ökad kreditgivning och riskaptit på finansmarknaden samt övriga kompletterande riskmått tyder således inte sammantaget på någon sådan ökning av riskerna i det finansiella systemet som skulle motivera ett högre kontracykliskt buffertkrav för bankerna. I nuläget skulle en höjning av det kontracykliska buffertkravet också kunna ha negativa procykliska konsekvenser.

Maximal belåningsgrad för bostadslån

Den maximala belåningsgraden för bostadslån begränsar bostadslånets belopp till högst 90 % (och vid förstagångsköp av bostad till högst 95 %) av värdet av säkerheterna vid den tidpunkt då lånet beviljas. För att begränsa en exceptionell ökning av riskerna för den finansiella stabiliteten kan Finansinspektionens direktion besluta att sänka dessa maximibelopp med högst 10 procentenheter. Direktionen kan också besluta att begränsa godtagbarheten av andra säkerheter än realsäkerheter för beräkning av belåningsgraden. För att stävja hushållens skuldsättning beslutade Finansinspektionens direktion den 19 mars 2018 att sänka den maximala belåningsgraden för andra bostadslån än lån för köp av första bostad med 5 procentenheter. Beslutet trädde i kraft den 1 juni 2018.

Bostadsfinansieringen har fortsatt att öka stadigt också under det senare halvåret 2018 och i början av 2019. Bostadsfinansieringen från kreditinstitut fortsatte att växa med ca 4 % per år. Årsökningstakten för bostadslån har sjunkit under 2 %, men lånen till bostadssammanslutningar har fortsatt öka i en årlig takt på ca 10 %. Deras andel av bostadsfinansieringen från kreditinstitut har stigit till 25 %. På grund av ökningen av den totala hushållsskulden är Finansinspektionens direktions beslut av den 19 mars 2018 om att sänka den maximala belåningsgraden med 5 procentenheter för andra bostadslån än lån för köp av första bostad fortfarande befogat. Nivån på den maximala belåningsgraden ses över nästa gång i samband med höstens makrotillsynsbeslut.

Buffertkrav för andra systemviktiga kreditinstitut (O-SII)

Med systemviktiga kreditinstitut avses kreditinstitut som medför en så stor systemrisk att den – om den realiseras – har en mycket skadlig inverkan på det finansiella systemet som helhet och på den reala ekonomin.

Systemviktiga kreditinstituts risker för den finansiella sektorn som helhet och för ekonomin dämpas genom att institutens förlusttolerans stärks och risken för fallissemang därigenom minskas. Målet med buffertkraven för O-SII-kreditinstitut, dvs. O-SII-buffertarna, är att förebygga makrotillsynsrisiker som härrör från finansmarknadens struktur.

Enligt 10 kap. 8 § i kreditinstitutslagen avses med nationellt systemviktiga institut (O-SII) kreditinstitut

1. vars balansomslutning uppgår till minst en miljard euro och
2. vars fallissemang skulle äventyra stabiliteten på Finlands eller någon annan EU-medlemsstats finansmarknad.

Finansinspektionen ska årligen identifiera gruppen av O-SII-kreditinstitut. Identifieringen av finländska O-SII-kreditinstitut grundar sig

28.6.2019

FIVA 3/02.08/2019

Offentligt

på Europeiska bankmyndigheten EBAs riktlinjer¹ om identifiering av nationellt systemviktiga kreditinstitut. Identifieringen av O-SII-institut grundar sig på 4 kriterier och 10 beskrivande indikatorer.

I enlighet med kreditinstitutslagen ska Finansinspektionen tillämpa följande grunder i klassificeringen av O-SII-kreditinstitut och vid fastställande av buffertkrav:

1. kreditinstitutets storlek mätt med totalbeloppet av dess exponeringar, balansomslutningen eller den konsoliderade balansomslutningen
2. kreditinstitutets och de företags exponeringar mot andra kreditinstitut och fordringar på andra kreditinstitut, vilka omfattas av samma gruppbaseade tillsyn, samt deras övriga direkta förbindelser med det finansiella systemet
3. huruvida de kritiska funktioner kan ersättas som hänför sig till kreditinstitutet och företag, vilka omfattas av samma gruppbaseade tillsyn, efter att företaget inte längre har förutsättningar att fortsätta med sin verksamhet
4. omfattningen av kreditinstitutets och de företags gränsöverskridande verksamhet, vilka omfattas av samma gruppbaseade tillsyn, samt verksamhetens betydelse i Finland och EES.

På basis av uppgifter från slutet av 2018 identifieras Nordea, OP Gruppen och Kommunfinans liksom i fjol som systemviktiga kreditinstitut (O-SII-kreditinstitut) i Finland.

Utgående från Finansinspektionens analys är det inte befogat att ändra buffertkraven för finländska O-SII-kreditinstitut. O-SII-buffertarna är således fortsättningsvis följande:

- Nordea 2,0 %
- OP Gruppen 2,0 %
- Kommunfinans Abp 0,5 %

¹ [EBA/GL/2014/10](#)